

Informace

PROJEKTU KURIKULUM S – ČÍSLO 3

Pilotní školy připravují maturitní zkoušku

V tomto školním roce skládají maturitní zkoušku první žáci, kteří se vzdělávali podle školních vzdělávacích programů (ŠVP). Proto jsme se v projektu Kurikulum S začali zabývat otázkou jak nastavit maturitní zkoušku, aby odpovídala požadavkům rámcových vzdělávacích programů (RVP) a zároveň umožňovala uplatnit i vlastní profilaci školy v ŠVP.

○ Vzhledem k tomu, že část maturitní zkoušky je připravována společně pro všechny střední školy, zaměřili jsme se na pojetí profilové části maturitní zkoušky (dále PMZ). Ta je významným nástrojem pro ověření výsledků odborného vzdělávání, tj. připravenosti absolventa na výkon povolání nebo odborných činností i pro další vzdělávání. Je důležitým zdrojem informací pro zaměstnavatele při přijímání absolventů, ale i pro školy při hodnocení své činnosti.

Profilová maturita se skládá ze tří zkoušek

○ Podle vydaných RVP se profilová maturitní zkouška skládá závazně ze tří zkoušek, z nichž nejméně dvě (v lyceál-

ních oborech jedna) musí vycházet z oblasti odborného vzdělávání; v některých RVP jsou příslušné obsahové okruhy přímo

vymezeny. Jedna z povinných zkoušek PMZ musí být podle RVP konána formou praktické zkoušky nebo maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí.

Zaměřili jsme se tedy jednak na stanovení vazby mezi PMZ a příslušným obsahem RVP, jednak na postup jeho rozpracování do zadání maturitní zkoušky a stanovení společných parametrů. Inspirací nám byly také zkušenosti s jednotným zadáním závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem.

Osm oborů vzdělávání už má tematické okruhy

○ Nejprve pracovní týmy složené z pracovníků NÚOV, zástupců pilotních škol a některých nepilotních škol vymezily základní odborné tematické okruhy podle RVP, které tyto školy následně rozpracují do jednotlivých zkoušek. Tematické okruhy byly zpracovány pro 8 oborů vzdělání ověřovaných na pilotních školách, a to pro obory agropodnikání, aplikovaná chemie, elektrotechnika, hotelnictví, obchodní akademie, obchodník (L), strojírenství a technické lyceum.

○ Následující práce budou zaměřeny na pojetí praktické zkoušky a nastavení dalších kritérií PMZ. V současné době sledují pracovníci NÚOV realizaci profilové maturitní zkoušky přímo ve školách s cílem získat podněty a příklady dobré praxe, které bude možné využít pro sblížení přístupu škol k PMZ.

○ Do řešení se mohou zapojit i další školy, a to i z jiných oborů vzdělání.

Jana Kašparová

V Libereckém a Ústeckém kraji vznikla nová konzultační centra

Od začátku května začala pomáhat středním odborným školám s reformou dvě nová regionální konzultační centra. Zástupci škol tu mohou konzultovat nejasnosti a problémy související s tvorbou, zaváděním a inovací ŠVP podle rámcových vzdělávacích programů.

✘ V Libereckém kraji vzniklo konzultační centrum při Centru vzdělanosti Libereckého kraje – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. „Nejprve jsme oslovili všech 39 odborných škol v kraji a současně mezi nimi provedli průzkum formou stručného dotazníku, prostřednictvím kterého jsme zjišťovali po-

treby škol v kraji,“ popisuje činnost centra jeho vedoucí Vladimír Drahoš. Semináře nabídne zástupcům škol nové konzultační centrum od příštího školního roku.

✘ V Ústeckém kraji vzniklo konzultační centrum při Centru uznávání a celoživotního učení Ústeckého kraje. Během května nové centrum oslovilo školy s nabídkou

svých služeb. „První seminář uspořádáme již do konce tohoto školního roku, a to pro koordinátory školních vzdělávacích programů,“ říká vedoucí konzultačního centra Dana Vorlová. Nabídku seminářů pro školy chystá nové centrum od září.

✘ Ve Zlínském kraji vznikne centrum po skončení výběrového řízení.

Centrum vzdělanosti Libereckého kraje – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, příspěvková organizace
Masarykova 18, 460 01 Liberec
www.cvlk.cz, sekretariat@cvlk.cz
Mgr. Bc. Vladimír Drahoš (vladimir.drahos@cvlk.cz)
Tereza Duštířová (tereza.dustirova@cvlk.cz)

Centrum uznávání a celoživotního učení Ústeckého kraje
Bratislavská 2166, 407 47 Varnsdorf
www.centrum-uznavani.cz
Ing. Dana Vorlová (d.vorlova@centrum-uznavani.cz)
Ing. Michaela Rozborová
(m.rozborova@centrum-uznavani.cz)

Konzultační centrum Praha nabízí své služby odborným školám v Praze a konzervatořím v celé ČR

Regionální konzultační centrum Praha vzniklo v říjnu 2009 při Vzdělávacím institutu Středočeského kraje (VISK), který poskytuje veřejně prospěšné činnosti v oblasti vzdělávání dospělých v rámci celoživotního vzdělávání. VISK se zaměřuje především na oblast profesního vzdělávání – další vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníků dalších profesí.

Metodici VISK připravují, nabízejí a realizují v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vzdělávací programy zaměřené zejména na zajištění

kvality a efektivity vzdělávání. Tě chtějí docílit prostřednictvím rozšiřování klíčových kompetencí a prohlubování odborné a pedagogické způsobilosti učitelů vzhledem

k zásadní změně role učitelů ve vzdělávání a naplňování cílů kurikulární reformy.

Vzdělávací institut má vytvořen informační a komunikační systém, který zajišťuje dobrou spolupráci se všemi školami a školskými zařízeními ve své působnosti. Spolupracovat s odbornými školami i s Národním ústavem odborného vzdělávání začal Vzdělávací institut již v rámci projektu Pilot S v letech 2005–2008.

Činnost konzultačního centra Praha je v rámci projektu Kurikulum S zajištěna takto:

- je vytvořen tým kvalitních odborných lektorů a konzultantů zaměřených na poskytování odborných rad a pomoci při zpracování, realizaci a inovaci školních

vzdělávacích programů SOŠ a konzervatoř,

- pomoc školám je zajišťována formou základní a aktuální nabídky vzdělávacích seminářů nebo workshopů a prostřednictvím osobních konzultací s vedoucími pracovníky škol, koordinátory a učiteli, kteří se podílejí na tvorbě a inovacích ŠVP,

- aktuální vzdělávací nabídka konzultačního centra je tvořena na základě monitorování vzdělávacích potřeb a reálné poptávky jednotlivých SOŠ a konzervatoř (tzv. „akce na zakázku“),

- aktivita pro konzervatoře nabízíme v rámci celorepublikové působnosti.

Rozhovor s Janou Randákovou, vedoucí konzultačního centra Praha

„Mimořádný zájem mají školy o workshopy zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí, aktivizující formy výuky pro učitele SOŠ a aplikaci průřezových témat na SOŠ,“ říká vedoucí centra Mgr. Jana Randáková

Kolik škol (příp. zástupců škol) se na Vaše RKC obrátilo s dotazem nebo o radu, nebo se účastnilo Vámi pořádaných akcí?

V počátku činnosti RKC Praha jsme oslovili vedení všech odborných pražských škol a koordinátory ŠVP s nabídkou úvodního setkání a odborné pomoci RKC Praha. Očekávali jsme mimořádný zájem. Bohužel, na toto úvodní setkání zareagoval jen velmi nízký počet zájemců. Poučili jsme se, že pražské školy je nutné aktivovat jinými formami - informovanost pražských středních odborných škol o využívání pomoci RKC Praha tak zajišťujeme mimo jiné i prostřednictvím Odboru školství, mládeže a tělovýchovy hlavního města Prahy a cílenou publicitou. Za dobu trvání RKC

Praha jsme úspěšně uspořádali již 15 seminářů nebo workshopů a více než 50 osobních konzultací.

O jaké semináře nebo akce je mezi školami největší zájem?

V naší základní nabídce je mimořádný zájem o workshopy zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí, aktivizující formy výuky pro učitele SOŠ a aplikaci průřezových témat na SOŠ. Velkému úspěchu se těšil seminář „Přírodovědné vzdělání na SOŠ – Vyučujeme chemii podle ŠVP“ hlavně díky vysoké odbornosti lektorů a možnosti praktického využití.

Pořádáte semináře také pro lektory a konzultanty?

Ano, pro náš tým odborných lektorů a konzultantů jsme uspořádali seminář „Náhled do metodiky hodnocení souladu ŠVP s RVP Českou školní inspekcí“. Mají-li naši odborníci posky-

tovat služby na požadované úrovni, tedy tak, aby školám skutečně pomohli odstranit řadu nedostatků v jejich ŠVP, nezbytně potřebují získat zpětnou vazbu přímo od zástupců ČŠI.

Zvýšil se mezi školami zájem o Vaše služby za dobu trvání Vašeho centra?

Na počátku existence RKC Praha jsme sledovali velký zájem hlavně o osobní

konzultace. V současnosti a hlavně díky nové strategii v oslovování pražských škol zaznamenáváme zvýšený zájem o semináře a workshopy, o kterých jsem se již zmínila. A protože jsme získali možnost zaměřit se na konzervatoře i v jiných regionech, radujeme se v současnosti z výrazného zájmu o semináře a workshopy na téma „Tvoříme kurikulum pro konzervatoře“.

Spolupracujete s ostatními RKC? „Půjčujete“ si např. lektory?

Vzhledem ke geografickému uspořádání regionu Prahy a regionu Středočeského kraje je přímo nemožné s RKC Středočeského kraje nespolečně spolupracovat. Aktivita pro lektory pořádáme společně, protože z našeho celkového počtu deseti členů lektorského a konzultačního týmu máme s RKC Středočeského kraje tři lektory společně. Recipročně si půjčujeme i workshopy a semináře (např. na téma průřezových témat), o které je v obou regionech mimořádný zájem. Jsme rádi, že nás ke spolupráci vede mimo jiné i osobní přátelství obou regionálních center.

Vizitka

Název kraje: Praha

Název RKC a instituce: Regionální konzultační centrum Praha při Vzdělávacím institutu Středočeského kraje (VISK)
Kořenského 10, Praha 5 – Smíchov (v budově ZŠ)

Zástupci, kontakty, web:

Mgr. Jana Randáková, rkcp@visk.cz

Ing. Agáta Kočí, rkcp@visk.cz

www.visk.cz

Krajské centrum v Jihočeském kraji propojuje školy, sociální partnery a řešitele projektu

Regionální konzultační centrum v Jihočeském kraji vzniklo při jedné ze škol s dlouholetou zkušeností s tvorbou a inovacemi školních vzdělávacích programů v mnoha oborech středního vzdělání s výučním listem i s maturitní zkouškou. Jedná se o Vyšší odbornou školu, Střední školu, Centrum odborné přípravy v Sezimově Ústí (COP), která má již sedmdesátiletou tradici ve vzdělávání a patnáctiletou tradici v tvorbě kurikulárních programů.

❖ Hlavní náplní činnosti konzultačního centra je kromě bezplatného poskytování pomoci středním odborným školám při tvorbě a inovaci jejich školních vzdělávacích programů zejména vytvoření vhodného prostředí pro navázání úzké spolupráce škol se sociálními partnery. Ti totiž nejvíce ovlivňují podobu ŠVP na školách, a školy tak mají možnost pružně reagovat na potřeby trhu práce a přizpůsobovat jim výuku a profil absolventa.

❖ Zřízení konzultačního centra při této škole má pro realizaci projektu Kurikulum S mnoho výhod. COP bylo již od roku 1992 zapojeno do evropských projektů, ve kterých bylo vytvořeno v podstatě nové kurikulum školy. Dále byla škola zapojena jako pilotní do projektu Pilot S, ve kterém byly vytvořeny školní vzdělávací programy pro 2 učební a 3 maturitní obory a ty byly

pak implementovány do výuky v modulech. Škola má proto bohaté zkušenosti, o které se může podělit s ostatními školami.

❖ Centrum odborné přípravy již řadu let spolupracuje se školami v Jihočeském kraji v rámci Centra uznávání celoživotního učení Jihočeského kraje, a proto dobře zná problémy jednotlivých škol s tvorbou ŠVP a může pružně reagovat na jejich požadavky. Obecně lze říci, že každý zájemce ze střední

odborné školy se může bezplatně zúčastnit nabízených seminářů a workshopů nebo požádat o konzultaci problému spojeného s tvorbou nebo spíše inovací ŠVP.

❖ Největší problém na školách je představa některých zástupců škol, že pokud školní vzdělávací program vytvořili, tak mají na několik let „vystaráno“ a nemusí nic měnit. Reálná situace je však výrazně odlišná. COP např. již inovovalo některé svoje ŠVP celkem pětkrát, a to hlavně proto, že nastávají změny v rámcových vzdělávacích programech, vyvíjí se trh práce, existuje trvalý technický a technologický rozvoj, mění se metodické podmínky pro tvorbu ŠVP, vznikají nové požadavky ze strany zřizovatele škol i zaměstnavatelů. Všechny školy budou muset na tyto změny reagovat a konzultační centrum jim v tom může výrazně pomoci.

Rozhovor s vedoucím konzultačního centra Františkem Kamlachem

„Největší zájem mají školy o individuální konzultace a semináře na téma zajištění automatické inovace školního vzdělávacího programu prostřednictvím softwarové podpory tvorby ŠVP,“ říká vedoucí centra Ing. František Kamlach.

❖ Kolik zástupců škol se zúčastnilo Vámi pořádaných akcí?

Do dnešního dne se jich zúčastnilo již 77, především učitelů středních škol. Akcí se zúčastnili také významní zaměstnavatelé a další sociální partneři. Vzhledem k probíhajícímu maturitám plánujeme další akce až na konec června a na červenec. Plánované akce zveřejňujeme na našich webových stránkách.

❖ Jaké akce pro školy organizujete?

Naše konzultační centrum se zaměřuje spíše na individuální konzultace, ale pořádá i větší akce typu semináře a work-

shopy. Obecně lze řešené problémy s inovací ŠVP definovat jako otázky, jak zapracovat technické a technologické inovace přímo do výuky a pružně tak reagovat na potřeby trhu práce a produkovat absolventy škol, jejichž výstupní kompetence budou odpovídat těmto požadavkům.

❖ O jaké semináře nebo akce je mezi školami největší zájem?

Největší zájem je určitě o zajištění automatické inovace školního vzdělávacího programu prostřednictvím softwarové podpory tvorby ŠVP. Školy už si uvědomily, že zpracování jeho elektronické podoby má své vý-

hody – software automaticky akceptuje změny rámcových vzdělávacích programů, usnadňuje zásahy do ŠVP a v posledních aktualizacích dovede vytvářet učební dokumenty, rozpracovávat ŠVP až do učebních plánů a příprav na výuku atd.

❖ Zvýšil se mezi školami zájem o Vaše služby za dobu trvání centra?

Zájem o poskytování služby se naopak ustálil. Školy konzultují především modulovou výuku, mají zájem o implementaci praktického vyučování do ŠVP, chtějí znát požadavky České školní inspekce na školní vzdělávací programy.

Neposlední oblastí zájmu je již zmiňovaná implementace technických a technologických inovací, tedy de facto odborné vzdělávání učitelů tak, aby mohli držet krok s vývojem u potenciálních zaměstnavatelů absolventů škol.

Vizitka

Název kraje: Jihočeský

Počet oslovených SOŠ v kraji: 67

Název a kontakt: Regionální konzultační centrum v Jihočeském kraji, Vyšší odborná škola, Střední škola, Centrum odborné přípravy, Budějovická 421, 391 02 Sezimovo Ústí

Kontaktní osoby:

Ing. František Kamlach, kamlach@copsu.cz, tel. 381 407 103

Ing. Hana Petru, petru@copsu.cz, tel. 381 407 401

Web: www.copsu.cz

Konzultační centra pomáhají školám vydávat Europass

Většina konzultačních center se v tomto školním roce poprvé zapojila do vydávání jednotných evropských desek a předtištěných hlavičkových papírů Europassu středním školám. Školám tak usnadňují práci při vydávání dodatků k osvědčení.

* Dodatek k osvědčení je jedním z dokumentů Europassu, který se přidává jako příloha k maturitnímu vysvědčení, výučnímu listu nebo vysvědčení o závěrečné zkoušce.

* Dodatky k osvědčení, které vydává Národní ústav odborného vzdělávání v češtině a jednom cizím jazyce, vysvětlují, co absolvent studijního oboru umí, a usnadňují tak pochopení významu osvědčení v cizí zemi.

* Dodatky k osvědčení si zástupci škol objednávají v Národním centru Europass ČR (NCE ČR) do konce února příslušného školního roku. Poté si převezmou materiály pro tisk těchto dokumentů v konzultačních centrech v krajích, vytisknou je z databáze Národního centra Europass ČR na hlavičkové papíry a uložené do desek je předají svým absolventům.

* V regionech, kde dosud konzultační centra do vydávání dokumentů Europassu nezapojila, školy objednané dokumenty i s deskami Europassu (na obrázku) obdrží poštou stejně jako v předešlých letech.

* „Od příštího školního roku si budou již školy ve všech krajích přebírat podklady pro tisk v krajských konzultačních centrech a vytisknou si dokumenty samy“, plánuje koordinátorka NCE ČR Miroslava Salavcová. Školy si tak budou moci dokumenty připravit v termínech, které jim vyhovují.

* Tímto způsobem distribuce a tisku se také zamezí znehodnocení dokumentů a desek Europassu při přepravě.

* Více informací najdete na webových stránkách www.europass.cz.

Studie o spolupráci škol a sociálních partnerů

V rámci projektu Kurikulum S byly v únoru 2010 zahájeny práce na studii o spolupráci škol a sociálních partnerů při tvorbě a realizaci školních vzdělávacích programů (ŠVP). Jakým způsobem byla tato spolupráce odstartována a jak probíhá? Jak se promítá do struktury ŠVP? Jaké příklady dobré praxe můžeme u spolupráce nalézt? Na tyto a podobné otázky bychom měli do konce roku 2010 znát odpověď.

„Studie je koncipovaná jako rozsáhlý sociologický výzkum. Snažíme se využívat co nejširší spektrum výzkumných metod od klasického dotazníkového šetření po čistě kvalitativní postupy typu řízeného rozho-

měla poskytnout ucelený a hodnověrný obraz zkoumaného fenoménu.“

☒ Za kvalitu výstupu ručí dva výzkumné týmy. Prvním z nich je Oddělení analýz trhu práce z NÚOV pod vedením Ing. Jiřího Vojtěcha, které zodpovídá za kvantitativní část studie. Ta je v současné době již téměř ukončena – probíhá vyhodnocení dotazníků zaslanych na 768 středních odborných škol. Druhý tým, vedený PhDr. Arnoštem Veselým Ph.D., z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, zodpovídá za kvalitativní část, která by měla začít v druhé půlce června sérií výzkumných návštěv na vybraných školách.

☒ Dosavadní spolupráce se školami probíhala díky zkušenostem a vybudovaným kontaktům hladce. Návržnost rozeslaných dotazníků je téměř sedmdesátiprocentní. Kvalitativní šetření je prozatím na začátku, má ovšem díky vysoké odbornosti jejího řešitelského týmu všechny předpoklady získat zajímavé a nosné poznatky.

☒ Studie bude sloužit nejen jako statistický pohled na spolupráci škol a sociálních partnerů, ale také jako praktický soubor doporučených postupů a příkladů dobré praxe. S výsledky výzkumu bude veřejnost seznámena na konferenci začátkem roku 2011.

voru,“ říká k metodologickému nastavení výzkumu jeden z jeho koordinátorů Filip Capanda. „Výsledná studie by díky tomu

Kurzy pro učitele

Od příštího školního roku nabízí konzultační centrum v Praze a konzultační centra Plzeňského a Pardubického kraje zdarma kurz pro pedagogické pracovníky, jehož absolvováním získají kvalifikaci pro výkon specializovaných činností v oblasti tvorby a následné koordinace školních vzdělávacích programů podle Vyhlášky č. 175/2005 Sb. §9. Přihlásit se mohou i zájemci z jiných krajů. Více informací najdete na webových stránkách uvedených center a webu projektu.

Informace projektu Kurikulum S – číslo 3

Příloha Odborného vzdělávání, informačního bulletinu NÚOV č. 2/2010

Vyšlo 15. 6. 2010

Odpovědná redaktorka: PhDr. Zoja Franklová

Redaktorka: Mgr. Lucie Šnajdrová

Grafická úprava: Mgr. Ondřej Suchý

Vydavatel: Národní ústav odborného vzdělávání, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

Tisk: Tiskárna Zikmund

Vedeno pod číslem registrace MK ČR 6275

ISSN 1210-7387.

Všechna vydaná čísla Informací projektu Kurikulum S jsou ke stažení na www.kurikulum.nuov.cz, v sekci Zpravodaj projektu.